

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ

Қазақстан 2050

III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-15 сәуір, 2016 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 11-14 сәуір, 2016 жыл

III МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля 2016 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 11-14 апреля 2016 года

III INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, 11-14 April, 2016

Қорыта айтқанда, қимыл белсенділігі қалыпты деңгейден төмен студенттерде систоалық, диастоалық артериалды қысым, пульстік қысым қимыл белсенділігі қалыпты деңгейдегі студенттермен салыстырғанда төмен болатындығы анықталды.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к., доцент Гумарова Л.Ж.

ЖҮРЕК-ТАМЫР ЖҮЙЕСІНЕ ҚАЛҚАНША БЕЗІНІҢ ГОРМОНЫНЫҢ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ

Г.Е. Әскербай

әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
gulnaz_92.21@mail.ru

Қан қантамырлардың бойымен ағу кезінде қантамырларына және жүректің қуыстарына қысым түсіреді. Артериалды қысым – жүрек – қантамыр жүйесінің сипаттамасының бірі, ол тікелей ағзадағы қанның жылжу жылдамдығына әсер етуші, барлық зат алмасу процесінің қарқындылығына жауап беретін жүйе болып табылады. Артериалды қысымның жоғарылауы адамның жеке мінездемесіне байланысты физикалық жүктемелерге, жасына, аурудың түріне, әр түрлі дәрі-дәрмектерді қабылдауына байланысты.

Ағза – біртұтас жүйе. Ағзадағы бір өзгеріс басқа жүйелерге де әсерін тигізбей қоймас. Қалқанша безінің дұрыс жұмыс атқармауынан жүрек-тамыр жүйесінде ауытқулар туындайды. Қалқанша безі гормоны перифериялық тамырдың қарсыласуын төмендетіп, рефлекторлы оң хронотропты және инотропты эффект көрсетеді. Бірыңғай салалы бұлшықет клеткаларына тікелей әсер етіп, артериалды және диастоалық қысымның төмендеуіне алып келеді. Ол өз кезегінде ренин-ангиотензин жүйесін белсендіріп, бүйректегі натрий мен су мөлшерін арттырады және циркуляциядағы қан мөлшері артады, сол қарыншаға түсетін жүктеме деңгейі жоғарылайды. Гипотериоз кезінде диастоалық қысым артады. Жүректің жиырылу жиілігі артады, жүрек соғу көлемі мен минуттық көлем көбейеді, қан ағысы үдейді, тамырлардың жалпы және перифериялық қысымының төмендеуі, артериалды қысымның өзгеруі.

Систолдық қысым ұлғаяды, ал диастоалық қысым қалыпты жағдайда немесе төмендеп, нәтижесінде пульстық қысым артады. Жоғарыда айтылғандардан басқа тиреотоксикоз кезінде қанның циркуляциялық көлемі мен эритроциттық массасы ұлғаяды. Қанның циркуляциялық көлемінің ұлғаюы себебі: тироксиннің сарысу деңгейінің өзгеруі сәйкесінше эритропоэтин сарысуының деңгейіне әсер етіп, эритроцит массасының артуына алып келеді. Минуттық көлем мен циркуляциялық қан массасы артуы және перифериялық кедергінің төмендеуі нәтижесінде, пульстық қысым мен диастола кезінде жүрекке жүктеме артады. Қалқанша безінің функциясында өзгерістері бар адамға қан қысымы және жүрек соғу жиілігін ТМ-2430, A&D (Japan) құралымен өзгерістері зерттелінді. Нәтижесінде ТТГ мөлшері төмен зерттелушінің систоалық артериалды қысымы $108,52 \pm 18,84$ мм сын.бағ., диастоалық артериалды қысымы $70,79 \pm 15,81$ мм сын.бағ. тең. Жүректің соғу жиілігі $74,03 \pm 17,09$ рет минутына, пульстік қысымы $44,73 \pm 13,52$ мм сын.бағ. тең болғаны байқалды. Қорыта келгенде, қалқанша безінің гормоны жүрек-тамыр жүйесіне әсері зор. Тиреоидты гормон жетіспеушілігінен жүректің жиырылу жиілігі, артериалды қысымның төмендейтіндігі анықталды.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к., доцент Гумарова Л.Ж.

ОРТАЛЫҚ ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІНЕ САЛМАҚСЫЗДЫҚТЫ ҮЛГІЛЕУ КЕЗІНДЕГІ ӘСЕРІ

П. Бадырай

әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
pazila@inbox.ru

Космосқа ұшу кезінде орта факторларының ағзаға әсері биология мен медицинаның негізгі мәселелерінің бірі болып отыр. Сондай-ақ бұл мәселелер авиация және су асты медицинасында маңызды орын алады. Космостық биология және медицина мәселелері ХХғ. 60 жылдардың басында

54
55
55
56
57
58
58
59
60
60
61
62
54
54
55
56
56
57
58
59
0
1
1
2
2
4
4
5
6
7

Артыкқызы Т., Сүлейменова Б.Н. Адамның кардиореспираторлық жүйесіне өндірістік факторлар әсерін анықтау	78
Әбдіғаппар А.Е., Төлєнова Қ.Д., Аманбай Б.Б. Миопияға шалдыққан студенттердің биологиялық активті нүктелерінің биофизикалық көрсеткіштерін зерттеу	78
Әбдіғаппар А.Е., Төлєнова Қ.Д., Қамзақьы Ш. Адам ағзасында симметриялы орналасқан биологиялық активті нүктелердің ақпарат көзі ретінде ерекшеліктерін анықтау	79
Әмзеева Ү.М., Еркінбек Ү.Ы. Қимыл-қозғалыстың жүрек қан тамыр жүйесіне әсері.....	80
Әскербай Г.Е. Жүрек-тамыр жүйесіне қалқанша безінің гормонының әсерін зерттеу	81
✓Бадырай П. Орталық жүйке жүйесіне салмақсыздықты үлгілеу кезіндегі әсері	81
✓Бадырай П. Биологиялық зерттеулердегі салмақсыздық үлгілерін жасау әдістері	82
Байдаулет Т., Мұхитқызы Ә. Қоршаған орта мен экология бұзылуының адамдар денсаулығына әсерін зерттеу	83
Байдаулет Т. Ауа ластануының адам қан көрсеткішіне әсеріне талдау жасау	84
Бекен Б.Р. Бидай сортын биореттегішпен сырттай өңдеу арқылы, осы мен даму көрсеткіштерін зерттеу	84
Бугьыбаева Ш.Б. Биология пәнін жаңа ақпараттық технологиялар арқылы өткізе отырып жоғары сынып оқушыларының есте сақтау қабілетін зерттеу	85
Ғалымқызы Г. 1,2,3 курс студенттерінің арасындағы темекі шегу зиянды әдетінің таралуы	86
✓Дәулет Г.Д., Сабаева А.С., Есенбекова А.Е. Токсикалық гепатит кезіндегі лимфатикалық тамырлардағы адренергиялық жүкелену және жиырылу қабілетінің жағдайы	86
Джумаханова Г.Б., Қасымбекова Г.Ы., Қайрат Б.Қ. Бассейндік жағдайдағы жасанды құрама жемдермен қоректендірілген тилипия балықтарының кейбір мүшелеріне гистологиялық зерттеу	87
Ералханова А.К. Әртүрлі нанокеуекті таңғыштардың түрлі жарақат түрлеріне әсерін зерттеу	88
Еркінбек Ү.Ы., Әмзеева Ү.М. Қалыпты жағдайдағы адамдардың негізгі гемодинамикалық параметрлерінің тәуліктік динамикасының хроноструктурасы	89
Есжанова Г.А. Медициналық бұйымдардың биологиялық қауіпсіздігін бағалауды заманауи баптау	90
Жақсыбай А.Ғ. Студенттердің тыныс алу жүйесінің функционалдық жағдайын зерттеу және бағалау	90
Жаксымов Б.И. Применение биологически активных веществ для коррекции здоровья жителей экзависимых регионов.....	91
Запарина О.Г. Роль четыреххлористого углерода в повреждении клеточных мембран	92
Zhangisina S.K. Application of knowledge about the circadian rhythms of the cardiorespiratory system in the treatment of hypertension	93
Кәкімбек А.А. Оценка успеваемости студентов в зависимости от режима дня	93
Красилова А.А., Султанова Г.Б. Исследование уровня гонадотропных гормонов у женщин репродуктивного возраста	94
Керімқұлова М. Нано- және макрокеуекті негізіндегі карбокерамикалық адсорбенттерді алу	95
Кудайбергенова А.К. Оценка психо-физиологических показателей учащихся старших классов при подготовке к ЕНТ и студентов в период аттестации	96
Кулатаева А.А. Определение готовности к школе у детей дошкольного возраста	96
Кульмаханбетова Т.Қ. Экологиялық және өндірістік факторлардың қан жүйесінің клеткаларына әсерлері	97
Kirgizbayeva A.O. Research the types of cognitive activity of students	98
Қайрат Б.Қ., Джумаханова Г.Б. Әртүрлі өнімдік жемдермен қоректендірілген бекіре тұқымдас балықтардың бұлшықет ұлпасының биохимиялық құрамын анықтау	98
✓Қалиясқарова А.М. Альфа липой қышқылының иммундық көрсеткіштерге әсерін зерттеу	99
Қарашбаева К.Ж. Дәрілік заттардың қауіпсіздігін бағалаудың заманауи аспектілері	100
Құралбекова М.А., Жылқыбаева Ә.Ж. Биологияны оқытуда жаңа технологияларды қолданудың әдістемелік негіздері.....	101
Матаева К.С., Ақылбек А.А. Влияние кадмия на гематологические параметры крови	102
Мусабаева С.К., Сүлейменова Б.Н., Сазанова А.А. Бүйрек патологиясы жағдайларындағы жасөспірімдердің жүрек - қан тамырлар жүйесінің хронокұрылымдық көрсеткіштерін зерттеу.....	102
Муталханов М.С., Темірхан Б.Т. Spark және рһуве құрылғысының оқушылардың ғылыми танымдық қалыптасуына әсері	103